

Lausunto Salon kaupungin käytöstä poistetun Perttelin Väljänkallion kaatopaikan pinta- ja pohjavesien tarkkailujen lopettamisesta

Rakennus- ja ympäristölautakunta 12.06.2024 § 75
3300/11.01.00.01/2021

Valmistelijat ympäristönsuojelusuunnittelija Miina Fagerlund, miina.fagerlund@salo.fi, 02 778 6694, ympäristönsuojelutarkastaja Janette Lessig-Lajanne, janette.lessig@salo.fi, 02 778 7806, ympäristönsuojelutarkastaja Anne Himberg, anne.himberg@salo.fi, 02 778 7802

Etelä-Suomen aluehallintovirasto ESAVI/943/2024 pyytää Salon kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisen lausuntoa Perttelin Väljänkallion suljetun kaatopaikan pinta- ja pohjavesien tarkkailujen lopettamisesta. Lausunto on pyydetty toimittamaan viimeistään 10.6.2024. Lausunnon antamiselle on saatu jatkoaikaa 19.6.2024 asti.

Salon kaupungin infrapalvelualue on esittänyt Etelä-Suomen aluehallintovirastolle käytöstä poistetun Väljänkallion kaatopaikan pinta- ja pohjavesien tarkkailun lopettamista. Lopetusehdotuksen mukaan kaatopaikan vaikutuksista ei ole havaittu tutkimusten yhteydessä selviä viitteitä ja siksi tarkkailut voidaan ehdotuksen mukaan lopettaa.

Kuulutus ja hakemusasiakirjat ovat sähköisesti osoitteessa <https://ylupa.avi.fi/fi-FI/asia/2666508>.

Väljänkallion kaatopaikan jälkitarkkailun lopettaminen edellyttää ympäristöluvan muutoshakemuksen tekemistä Etelä-Suomen aluehallintovirastolle, joka on asiassa toimivaltainen lupaviranomainen. Valvontaviranomaisena ELY-keskuksella on mahdollisuus hyväksyä muutoksia ympäristöluvanmukaiseen tarkkailuun, mutta ELY-keskus ei voi myöntää lupaa lopettaa tarkkailua kokonaan, ennen lupapäätöksissä asetetun 30 vuoden vähimmäisajan kulumista.

Väljänkallion kaatopaikka

Perttelin Väljänkallion kaatopaikka sijaitsee Salo-Somero –maantien varrella noin 8 km Perttelin Kaivolon taajamasta Someron suuntaan kiinteistöllä 734–677–1–24, osoitteessa Somerontie 1561, 25370 Salo. Kaatopaikka on otettu käyttöön vuonna 1979 ja suljettu vuonna 1999. Kaatopaikan kautta valuvat suoto- ja pintavedet kulkeutuvat alueen pohjoispuolella sijaitsevalle suolle ja edelleen ojaa pitkin Uskelanjokeen.

Väljänkallion kaatopaikalla on Lounais-Suomen ympäristökeskuksen 2.3.1998 myöntämä ympäristölupa (dnro 0296Y1354, nro 22 YS). Luvan mukaan kaatopaikan vaikutuksia on tarkkailtava käytöstä poistamisen jälkeen vähintään 30 vuotta ellei lupaviranomainen tarkkailutulosten perusteella muuta päätä.

Kaatopaikan jälkitarkkailuohjelma on hyväksytty Lounais-Suomen ympäristökeskuksen päätöksellä 18.10.1999. Kaatopaikan perustilaselvityksen (7.8.1998) yhteydessä ei esitetty uutta tarkkailuohjelmaa, vaan tarkkailua ehdotettiin jatkettavaksi kuten aikaisemmin. Perustilaselvityksen hyväksymispäätöksessä (Lounais-Suomen ympäristökeskus, 18.10.1999, Dnro 0296Y1354-121) tarkkailuun lisättiin mm. pohjavesien tarkkailu. Kaatopaikan koillispuolella sijaitsevan, huonosti toimivan pohjavesiputken tilalle asennettiin 27.11.2012 uusi pohjavesiputki (PVP1). Tarkkailupisteet 1 ja PVP1 sijaitsevat kiinteistöllä 734–677–1–24.

Varsinais-Suomen ELY-keskus on lausunnollaan 2.12.2019 hyväksynyt tarkkailuohjelmaan tehdyt muutokset. Vuodesta 2020 lähtien pinta- ja pohjavesien tarkkailusta jätettiin pois CODMn-arvo ja lämpökestoiset kolimuotoiset bakteerit.

Valmistelijoiden ehdotus:

Tarkkailun lopetusta esitetään viitaten vuosien 2011-2023 tarkkailuohjelman mukaisiin pinta- ja pohjavesien tarkkailutuloksiin. Lopetusesityksen mukaan kaatopaikan vaikutuksista ei ole selviä viitteitä alueen pinta- ja pohjavesissä.

Salon ympäristönsuojelun tulkinnan mukaan kaatopaikan vaikutus näkyy alueen pinta- ja pohjavesissä verrattuna pinta- ja pohjavesien luontaisiin ainepitoisuuksiin ja sähkönjohtavuuteen. Kaatopaikan vaikutus näkyy alueen pinta- ja pohjavesissä vähintään 10-100-kertaisina ammoniumtyppi-, kokonaistyyppi- ja kloridipitoisuuksina sekä sähkönjohtavuutena luontaisiin tasoihin verrattuna.

Pohjaveden ammoniumtyppipitoisuus on alueella erityisen korkea. Ammoniumtyppipitoisuus on 50-500-kertainen Perttelin Kajalan pohjavesialueen vedenottamon pitoisuuksiin verrattuna. Pohjaveden ammoniumtyppi- ja kokonaistyyppipitoisuudet ovat myös 2-3-kertaistuneet tarkkailujaksolla 2011-2023. Pohjaveden kloridipitoisuus (vaihteluväli noin 20-70 mg/l) on myös pääsääntöisesti selvästi ylittänyt ympäristölaatunormin (25 mg/l).

Salon ympäristönsuojelu ei puolla pinta- ja pohjavesien tarkkailun lopettamista. Ennen tarkkailujen lopettamista Salon ympäristönsuojelu suosittelee tekemään selvityksen, miten kaatopaikan sulkemistoimenpiteet ovat toteutettu ja onnistuneet, koska riittämättömät sulkemistoimenpiteet voivat lisätä kaatopaikan ympäristö- ja terveysriskejä vielä vuosikymmeniä sulkemisen jälkeen.

Esittelijä	Rakennus- ja ympäristövalvonnan johtaja
Päätösehdotus	Rakennus- ja ympäristölautakunta puoltaa Perttelin Väljänkallion käytöstä poistetun kaatopaikan pinta- ja pohjavesien jälkitarkkailun harventamista nykyisestä. Tarkkailussa havaitut kuormitukset viittaavat tavanomaista hajakuormitusta voimakkaampaan kuormituslähteeseen, mutta tulokset eivät merkittävästi poikkea muussa ympäristönsuojelun valvonnassa hyväksytyistä kuormitusarvoista. Myös vertailussa käytettävät luontaiset pitoisuudet vaihtelevat luonnostaan eri alueilla. Kaatopaikan seurantapisteiden kloridipitoisuudet ovat laskusuunnassa, sekä pohja- että pintavesissä. Muilta osin rakennus- ja ympäristölautakunta päättää antaa Etelä-Suomen aluehallintovirastolle valmistelun mukaisen lausunnon Salon kaupungin käytöstä poistetun Perttelin Väljänkallion kaatopaikan pinta- ja pohjavesien tarkkailujen lopettamisesta.
Päätös	Merkittiin, että kaupunginhallituksen varaedustaja Anna Härrä poistui kokouksesta tämän asian käsittelyn aikana klo 19.27. Rakennus- ja ympäristölautakunta hyväksyi päätösehdotuksen.
Tiedoksianto	Etelä-Suomen aluehallintovirasto Lounais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, ympäristö- ja luonnonvarat -vastuualue Salon kaupunki, Infrapalvelualue